

Innhold

Forord	11
KAPITTEL 1	
Å designe og gjennomføre eit forskingsprosjekt	12
Randi Neteland og Leiv Inge Aa	
1.1 Innleiing	13
1.2 Kva er forskning?	14
1.3 Å designe ei undersøking	15
1.4 Sjølvstende og samarbeid	18
1.5 Forskingsetikk	19
1.6 Om bidraga i dette bindet	22
KAPITTEL 2	
Etnografi i norskdidaktiske masterprosjekt	26
Irmelin Kjelaas	
2.1 Åpenhet, fleksibilitet, deltakelse, praksis og bredde	27
2.2 Hva er etnografi?	29
2.2.1 Metode vs. metodologi	30
2.2.2 Sosialkonstruktivisme og abduksjon	31
2.2.3 Situering og refleksivitet: forskerens ståsted og viktigheten av refleksjon rundt dette	32
2.3 Hvorfor etnografi?	33
2.4 Hvordan gjennomføre en etnografisk undersøkelse?	38
2.4.1 Formulering av problemstilling og forskningsspørsmål	38
2.4.2 Utforming av forskningsdesign	39

2.4.3	Feltarbeid	40
2.4.4	Deltakende observasjon	40
2.4.5	Feltnotat	41
2.4.6	Analyse	43
2.5	Avslutning	46
KAPITTEL 3		
Kvalitative intervju i norskfaglige oppgaver		50
Randi Neteland		
3.1	Innledning	51
3.2	Når bør man velge intervju?	51
3.3	Framgangsmåte	52
3.3.1	Planlegging og gjennomføring av intervju	53
3.3.2	Utvalg av intervjupersoner (informanter)	53
3.3.3	Praktiske og etiske vurderinger	56
3.3.4	Spørsmål til intervjuet (intervjuguide)	58
3.3.5	Pilotering	61
3.4	Bearbeiding av intervjumaterialet	62
3.4.1	Koding, kategorisering og meningsfortetting	62
3.4.2	Meningsfortolking	64
3.5	Presentasjon av intervjudata i tekst	64
3.6	Avslutning	65
KAPITTEL 4		
Spørreundersøkelser i norskdidaktiske masteroppgaver		68
Karine Stjernholm		
4.1	Innledning	69
4.1.1	Hva spørreundersøkelser kan brukes til	70
4.1.2	Tilbakeblikk på spørreundersøkelser i språkvitenskapen	71
4.1.3	Etiske betraktninger	73
4.2	Undersøkelsen	74
4.2.1	Valg av problemstilling	74
4.2.2	Valg av verktøy	75
4.2.3	Utvalg	76
4.2.4	Lukka svaralternativer	78
4.2.5	Åpne svaralternativer	83

4.2.6	Pilotering	84
4.2.7	Undersøkelsens pålitelighet	85
4.3	Avslutning	86

KAPITTEL 5

Samtaleanalyse som norskdidaktisk forskningsmetode	90
---	-----------

Marit Olave Riis-Johansen

5.1	Innledning	91
	Utdrag 1	92
	Utdrag 2	94
5.2	Hva er samtaler?	96
5.3	Hvordan studerer vi samtaler?	98
5.4	Opptak	99
	5.4.1 Lyd og bilde	99
	5.4.2 Konkrete tips for opptak	100
5.5	Transkripsjon	101
	5.5.1 Hvilken transkripsjonsform?	101
	5.5.2 Konkrete tips når du transkriberer	102
5.6	Analyse	103
	5.6.1 Hvordan analyserer vi?	104
	5.6.2 Et metaspråk om samtaler	105
	5.6.3 Konkrete tips når du analyserer	106
5.7	Avslutning: Hva slags kunnskap får vi fra samtaleanalyser?	107

KAPITTEL 6

Inngangar til studiar av skriveforløp og vurderingspraksisar	114
---	------------

Randi Solheim

6.1	Innleiing	115
6.2	Bakgrunn	116
6.3	Å forske på skriveprosessar og undervegsvurdering	118
	6.3.1 Oversikt og innsikt: ulike studiar av skriveforløp	118
	6.3.2 Tett på ein prosess: skrivning som samhandling	123
6.4	Å forske på lærarane sine vurderingar	128
	6.4.1 Vurderingssamtalar og dialogiske praksisar	129
	6.4.2 Tilbakemelding på tekstar som ledd i skriveopplæringa	131
6.5	Den heilskaplege læringskonteksten	133

KAPITTEL 7**Retorisk analyse av elevtekst** 138

Gudrun Kløve Juul

7.1	Innleiing – skrivesituasjon og retorikk.....	139
7.2	Metode	141
7.2.1	Om utval og innsamling.....	142
7.2.2	Kort om fortolkande lesing som metode.....	144
7.3	Teori.....	145
7.3.1	Retorisk situasjon	145
7.3.2	Topos.....	146
7.4	Analyse	147
7.5	Avslutning.....	151

KAPITTEL 8**Høgttenking som metode for å undersøke lesestrategiar** 156

Wenke Mork Rogne

8.1	Innleiing	157
8.2	Høgttenking som metode.....	157
8.3	Framgangsmåte	159
8.3.1	Materiale: tekstane.....	159
8.3.2	Materiale: programvaren Read&Answer©.....	160
8.3.3	Prosedyre: innsamling av data.....	161
8.3.4	Transkribering av materiale.....	163
8.3.5	Koding av innsamla materiale.....	165
8.4	Analyse av høgttenkinga.....	166
8.5	Utfordringar og fordelar med høgttenking som metode	168

KAPITTEL 9**Grammatiske studier av elevers skriftspråkskompetanse** 176

Mari Nygård

9.1	Innledning – å beskrive grammatiske trekk i elevers tekster.....	177
9.2	To ulike innganger til grammatisk analyse.....	180
9.3	Utforming av problemstilling.....	183
9.4	Generere empiri og gjøre utvalg	185
9.5	Hva kan og kan ikke elevtekstanalyser si oss om elevers grammatikkompetanse?	188

9.6	Analyse kategorier	190
9.7	Å legge fram og drøfte analysen	193
9.8	Konklusjon	194

KAPITTEL 10

Å undersøke munnleg språkutvikling i skulealder	198
---	-----

Magnhild Selås

10.1	Innleiing	199
10.2	Utval av informantar	200
10.3	Datainnsamling	202
10.4	Analyse	205
10.5	Tolking av tverrsnittsdata	210
10.6	Presentasjon av funn i masteroppgåva	212
10.7	Avslutning	213

KAPITTEL 11

Sosiolingvistisk undersøkelse av talemålsvariasjon og dialektendring	216
--	-----

Edit Bugge

11.1	Innledning	217
11.2	Utvalg av språklige variabler	217
11.3	Utvalg av informanter	219
11.3.1	Utvalg av informanter til en kvantitativ variasjonslingvistisk studie	219
11.3.2	Eksempel på informantutvalg med stratifisert utvalg	220
11.3.3	Utvalg av informanter til kvalitative studier	222
11.4	Opptak og intervju	223
11.5	Analyse – transkripsjon eller gjennomlytting?	223
11.6	Framstilling av resultat i masteroppgåva	224
11.6.1	Resultat fra en variasjonslingvistisk analyse	224
11.6.2	Resultat fra kvalitativ analyse	226
11.7	Avslutning	229

KAPITTEL 12

Ord som forsvinner og ord som kommer til	232
--	-----

Edit Bugge

12.1 Innledning	233
12.2 Hvorfor endrer ordforrådet seg?	234
12.3 Ei variasjonslingvistisk tilnærming til endringer i ordforrådet	235
12.3.1 Informantutvalg til orddødsstudier	237
12.3.2 Utforming av spørrelister til orddødsstudier	237
12.3.3 Ordgjenkjenningsintervju	238
12.3.4 Analyse og framstilling av resultat	238
12.4 Medborgervitenskapelig prosjekt om ordforrådsendring	240
12.5 Hvordan undersøke endringer i navneordforrådet?	242
12.5.1 Barns stedsnavn	242
12.5.2 Avgrensning og innhenting av historisk materiale	243
12.5.3 Informantutvalg og innsamling av materiale	244
12.5.4 Systematisering og analyse	245
12.6 Avslutning	245

Forfatterpresentasjoner	249
-------------------------------	-----

Stikkordregister	251
------------------------	-----